

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Decisiones Miscellanæ

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindellicorum, 1730

Decisio LXVII. Argumentum. An retardata solutione legati pii, à testatore in pecunia soluti, possit legatarius exigere prodia ad rationem quinque cum dimidio pro centenario ab hæredibus, seu ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94626](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94626)

DECISIO LXVII.

ARGUMENTUM.

An retardata solutione legati pii, à testatore in pecunia soluti, possit legatarius exigere prodia ad rationem quinque cum dimidio pro centenariio ab hæredibus, seu Commissariis ejusdem testatoris absque labe Usuraria?

SUMMARIUM.

1. Prodia ex legato pecuniario non soluto an licet exigenda?
2. Opinio negativa. Affirmativa num. 7.
3. Pecunia non parit pecuniam.
4. Legatarii quando possint prætere fructum ex legato?
5. Damna, & interesse debetur à debitore moroso.
6. Pecunia investienda si non investitur, debetur interesse.
8. Interesse, & damnum non est usura.

ANno 1687. obiit R. D. Antonius Rimundus Parochus S. Gregorii de Padua, testamento prius condito, in quo ordinavit Commissario suo Nob. D. Aloysio Trivisano, ut Ven. Congregationi Parochorum consignaret Ducatos mille, [quos in tot Ducatinis Venetis argenteis habebat in quadam capla,] per eandem Congregationem investiendos, & dandos ad livellum; ex cujus canone quinque anniversaria cum Missa solenni, ac Missis privatis de Requie in eadem Ecclesia S. Georgii per omnes sacerdotes de Congregatione celebrandis, annuatim pro anima sua fierent. Supradictus Commissarius eosdem mille Ducatos argenteos in proprium usum convertit, promittens Ven. Congregationi, donec, & quousque illos consignaret, solvere ducatos quinquaginta quinque annuatim, prout de facto illos solvit, per nonnullos annos. Dubitatum fuit, an Ven. Congregatio licet exigeret eosdem Ducatos 55. absque Usuraria labe? Consimilem Casum ponit Reverendissimus Pignatellus Jurisconsultus, ac Theologus Romanus in suis Consultationibus Canonici tom. 10. consult. 46. ita scribens: Pius Testator in hunc modum disposuit. Lego Patribus Religionis A. ex mea hereditate scuta viginti millia, ut Monasterium in meis aedibus construant. Queritur, an dictis Patribus, donec eis non solvantur dicta scuta viginti millia, debeantur aliqui fructus sine labe Usurarum? Et respondit, nullos fructus deberi. Ratio ejus opinionis negativa fuit; nam legatum est pecuniarium, unde legatarii habent tantum actionem ad pecuniam, pecunia autem nullum ex se fructum reddit, quia pecunia non creat pecuniam; ideoque non possunt præterea aliqui fructus sine labe Usurarum, ad text. in cap. Salubriter, de Usur. traditque Rota decis. 130. num. 1. & decis. 301. num. 4. part. 5. recent. Estque certum, quod creditor pecuniarum, ut consequi possit aliquod lucrum licitum, debeat probare adesse requisita Pauli de Castro in lib. 3. in fin. ff. De eo, quod certo loco; juxta opinionem Rotæ in Decis. 90. num. 3. part. 2. divers. Cum igitur in hoc casu ex pecunia legata testator jussit construi Monasterium, certè nec ob retardatam solutionem, neque ob non adimpletum opus, aut ob aliquem alium pretextum Patres legatarii possunt prætere lucrum, cum ipsi non sint passi aliquod damnum. Surdus Decis. 365. num. 39. & cons. 107. num. 24. lib. 1. Nec obstat, quod Doct. Clericali Tom. II. Lib. LX.

legatariis à die motæ litis debeantur fructus: nam id locum habet, quando res legata est ex se fructifera, ut si fuissent legata bona stabilia, vel loca montium, tunc enim pendente lite fructus debentur legatario: nos autem versamur in casu, in quo legata est pecunia, quæ non potest ex se parere fructus legatario, & ideo si Patres agerent pro fructibus, sine actione agerent, & esset manifesta Usura. Hucusque Pignatellus dict. tom. 10. consult. 46. à num. 41. usque in fin.

Sed hac doctrina non obstante dixi Nob. D. Aloysium Trivisanum Commissarium, & Executorem testamentarium jure solvisse, & fuisse obligatum solvere prodia Ducatorum mille Ven. Congregationi Parochorum, ipsamque Ven. Congregationem ea exegisse, ac exigere potuisse absque labe Usuraria; & ratio est, quia obligatus ad factum, si sit in mora, tenetur ad damna, & interesse. Rota part. 19. recent. decis. 207. num. 1. ubi text. ac DD. loquentes in facto ordinato per testatorem. Rota coram Cocchino, quam refert Gratian. discept. forens. cap. 540. & coram Dunoetto Juniori decis. 627. quæ fraternizat cum legato RR. Parochorum; siquidem ibi Testator ordinaverat, ut ab hærede investiretur pecunia in locis montium pro dotanda muliere, & quia hæres non fecit investimentum, Rota condemnavit illum ad damna, & ad quanti intererat, investimentum non fuisse factum. Sic in præsentī casu R. D. Antonius Rimundus Testator jussit executori testamentario dare illos Ducatos mille Ven. Congregationi Parochorum statim investiendos ad livellum, ut ex fructibus livellariis celebrarentur dicta quinque annua Anniversaria; cumque executor fuisset in mora solutionis legati, & Congregatio non potuisset investire dictam pecuniam, resultabat damnum, & interesse annuum Ducatorum 55. & ad hoc damnum, & interesse solvendum idem executor tenebatur. Nec poterat refricari labe Usuraria, quia Ducati 55. solvebantur non tanquam usuræ, sed tanquam fructus investimenti, seu livelli faciendi, ut docet Covaruvias Var. resol. lib. 3. cap. 2. num. 1. & decisum fuit in terminis hujus casus à Rota coram Orano posita post Merlin. de legitima decis. 29. & ab eadem Rota dict. part. 9. recent. decis. 207. num. 8. & 9. Novissimè, & strictissimè ad hunc casum Emin. Gardin. de Luca de Usuris. disc. 30. num. 5. disc. 31. num. 5. ac cæteris clarior disc. 32. num. 7. & ita practicum fuit, donec, & eo usque urgente Congregatione, eidem fuerunt soluti Ducati mille ab executore. Nec obstat casus Domini Pignatelli, quia in eo non agebatur de damno, aut interesse legatariorum ex dilata solutione legati.

DECISIO LXVIII.

ARGUMENTUM.

Decem motiva, rationes, ac argumenta, quibus Parochi suadebunt fidelibus, ut omnino caveant à perjuriis, falsisque juramentis.

SUMMARIUM.

1. Juramentum debet fieri cum veritate, justitia, & iudicio.
2. Jurare falsum est gravissima Dei offensa.
3. Eriam in re levi.
4. Maledictiones Divina contra pejerantes.
5. Perjurium in iudicio quam grave sit?

6. Casus